
УДК 371.13

Світлана КЛИМЕНКО,
спеціалізована середня загальноосвітня школа
I ступеня № 312,
м. Київ

ФОРМУВАННЯ ЕТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ-СЛОВЕСНИКІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ

Стаття присвячена дослідженню проблеми формування етичної компетентності майбутніх учителів-філологів засобами української фразеології у процесі професійної підготовки у вищих педагогічних навчальних закладах.

Ключові слова: етична компетентність учителя, педагогічне спілкування, професійна діяльність, ідіоматична різноманітність, синонімічні групи, мовна картина світу, комунікативна ситуація, розмовний стиль мовлення, професійна мовна підготовка.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасне реформування в системі вищої професійної освіти вимагає нових підходів до визначення суспільного ідеалу освіченості, у зв'язку з чим навчання мови має відбуватися з орієнтацією на "систему індивідуальних національних і загальнолюдських цінностей, для розроблення й реалізації стратегій і моделей поведінки та кар'єри" [1, с. 273]. Іншими словами, освіта повинна стати тією життєво необхідною ланкою, що, на думку Н. В. Шульжук, має орієнтуватися на задоволення інтересів і культурних потреб особистості, які існують у межах її практичної діяльності [2].

© Світлана Клименко

Багатогранність мовних засобів зумовлена різними життєвими реаліями, тому необхідно продемонструвати їх студентам, які є не тільки носіями мови, а й безпосередніми учасниками комунікативного процесу. На цьому наголошує і Л. Ф. Щербачук, зазначаючи, що “вивчення фразеології з погляду виконуваних фразеологічним складом основних функцій мови (комунікативної, естетичної, культуроносної, впливової та ін.) в конкретних мовленнєвих умовах дозволяє повніше розкрити особливості самих фразеологічних зворотів і того середовища, в яке вони потрапляють”[3, с. 3]. Адже “продукуючи мовлення”, “ми рідко помічаємо мовні засоби його вираження і майже ніколи – форми, у яких ці засоби виражені”[4, с. 7]. На це звертає нашу увагу й Е. В. Тюменцева, зазначаючи, що в основі формування оказіальної семантики фразеологізмів “лежить зміна семантики фразеологізму, що обумовлюється, перш за все, вимогами самої комунікативної ситуації та інтенціями автора й користувача”[5, с. 6].

Беручи до уваги те, що комунікативної компетенції не може бути досягнуто без цілковитого оволодіння мовою та її фразеологічним складом, комунікативний підхід має на меті забезпечити оволодіння усіма чотирма видами мовленнєвої діяльності, де ситуація розмови підпорядкована вирішенню тих чи інших професійних завдань, як таких, що охоплюють певні інтереси студентів і виявляються в системі взаємозв’язків учасників розмови. Отож, було б доцільно розширити знання майбутніх фахівців про зоодіюми, щоб вони могли самостійно використовувати їх у практиці як побутової, так і ділової розмовної мови, вдало вписуючи в той чи інший комунікативний контекст. Адже, услід за Л. Паламар, “мовна діяльність завжди була включена до структури відносин соціальної системи”[6, с. 20]. Зважаючи на той факт, що в нашій мові відбуваються постійні трансформації, вважати-мемо за необхідне створити сприятливі умови для подальших комунікативних ситуацій за рахунок дослідження динаміки фразеологічного складу мови та вивчення нових виражальних ознак.

Не можна не погодитись із думкою А. М. Архангельської, яка пов’язує появу таких новотворень із “необхідністю номінації нових реалій та актуалізацією вже наявних мовних засобів з їхнім подальшим пере-

осмисленням та семантичною переорієнтацією”[7, с. 218]; із думкою В. Н. Вакурова, який, говорячи про деформацію семантики та структури, наголошує на виразності та новому звучанні виразу, додаючи при цьому, що однією із таких видозмін може бути “конкретизація їхнього значення, намагання пов’язати семантику, емоційне і стильове значення з конкретними, неповторними умовами контексту”[8, с. 112].

Важливою для нас є також думка Л. Ф. Щербачук, яка теж наголошує на тому, що фразеологізм – “це один із тих”індивідуальних засобів, що “використовуються для підвищення експресивності й емоційності висловлювання”[3, с. 12]. Н. П. Волкова з цього приводу вважає, що мовець, який використовує у спілкуванні фразеологізм, має “продемонструвати творче мислення”особистості, її здатність “застосовувати різні види спілкування у різноманітних ситуаціях”з метою кращого розуміння “сенсу належності до певних спільнот”у співвідношенні з різними життєвими обставинами [1, с. 271].

Актуальність зазначеної теми зумовлена особливістю сприймання та використання зоонімів, що містять різні значеннєві відтінки.

Мега статті полягає в тому, щоб розглянути фразеологічні одиниці з компонентом зоонімом, основні теоретичні положення формування навичок педагогічного спілкування як необхідної складової забезпечення ефективності педагогічного процесу в освітньому закладі; з’ясувати роль фразеологізмів у професійній діяльності вчителя-словесника; навчити студентів користуватися багатством українського фразеологічного словника, формувати вміння та навички доречно й етично вживати зооніми, добирати синоніми до них. Така здатність буде виявляється в комбінації постійних словесних знаків у межах їхньої майбутньої професійної діяльності, щоб засвідчити їх розумовий рівень разом з національними пріоритетами щодо сприйняття мовної картини світу. Крім того, визначено зміст, етапи, компонентний склад професійно-педагогічної підготовки та запропоновано різні моделі її реалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Учителю-словеснику, на думку М. Н. Джаграєвої [9], прагнучи змінити загальні стереотипи щодо сприймання фразеологізмів, слід провести пряму паралель між синонімами та їх варіантами задля кращого розуміння студентами

різниці між ними, з одного боку, та умінням їх правильно застосовувати, з іншого, що допоможе розширити хід їхньої думки й уникнути загальноприйнятих мовних штамів. Важливо орієнтуватися на бачення І. О. Синиці: “Мовна поведінка – частина загальної поведінки людей, вона свідчить як про рівень розумового розвитку, так і про рівень їх виховання. Вона репрезентує людину в цілому” [10, с. 201]. Тож, налаштовуючись на дослідження оновленої семантики та структури зооїдію у межах практичних занять з фразеології, викладачу-словеснику більше уваги варто приділити явищу синонімії з усіма можливими його варіантами, що має на меті допомогти “редагувати власні та чужі висловлювання, збагачуючи їх національно орієнтованими мовними одиницями” [11, с. 8].

Зважаючи на те, що синонімія демонструє невичерпне багатство мови, вживання її засобів допоможе майбутнім фахівцям яскраво й точно передати думки мовця і створити різні комунікативні ситуації, що відповідатимуть стилю розмовної мови та його обізнаності. Тут доречно згадати слова М. Рильського, який зазначав, що багатство синонімів – одна з питомих ознак багатства мови взагалі, а їх уміле використання – тобто вміння поставити саме те слово і саме на тому місці – невід’ємна прикмета доброго стилю, риса справжнього майстра. І, навпаки, незнання синонімічного матеріалу в тій чи іншій ситуації вказує на бідність словника мовця, безбарвність та неточність його мовлення.

Відомий мовознавець Л. А. Булаховський був переконаний у тому, що “вміння розповідати так, щоб мова містила різноманітність схожих елементів думки, потрібних для спеціального посилення враження, і таких, які неодмінно виникають як опорні моменти думки, що розгортається, передбачає високу мовну культуру ...” [12, с. 45], що охоплює всі сфери мовленнєвої діяльності. Цілком погодимось із тим, що саме в синонімах можна знайти найбільш приховані як комунікативні, так і увиразнювальні засоби, недооцінка яких може призвести до повного занедбання та знебарвлення мови, що утруднюватиме висловлювання думки та не відповідатиме найвибагливішим засобам комунікації. Для прикладу візьмемо слова відомого мовознавця Г. Винокура, який на-

голошує на тому, що "... в контексті живого мовлення не можна знайти жодного становища, в якому було б все одно, як сказати ...".

Фразеологічні синоніми покликані задовольняти вимоги красномовства і задля піднесення культури мовлення майбутніх учителів-словесників слід залучити їх до використання словника фразеологічних синонімів, що, на думку М. П. Муравицької, допоможе "з вибором найдоцільнішого варіанта" з позицій діалектики форми та змісту [13, с. 31] та упорядкуванням багатства мовних засобів.

Наприклад, в українській мові існує цілий ряд фразеологізмів розмовного фонду на означення поняття "людина невизначеного характеру, невизначених здібностей": "ні риба – ні м'ясо"; "ні гава – ні пава"; "ні грач – ні помагач". Сюди ж можна віднести синонімічні фразеологізми, що визначають:

людську байдужість: "Хай вовк траву їсть"; "Наше діло півняче: проспівати, а там хоч не розвидняйся";

лінь: "горобців лічити"; "собак ганяти";

нікчемність, людську порочність: "паршива вівця"; "темна конячка"; "хитрий лис"; "заяча душа";

хитрість, лицемірство та підступність: "Вовк змінює шкуру, але ніколи свою натуру"; "У вічі, як лис, а поза очі – як біс"; "Дивиться лисичкою, а думає вовком"; "Знає кобила, що віз поломила"; "Знає кіт, чие сало з'їв".

Про питання моралі, довіри й добропорядності говорять і такі синонімічні пари: "Не давай зайцеві моркву берегти, а лисиці курей стерегти"; "Занадився журавель до бабиних конопель"; "Занадився вовк до кошари" – серед яких чимало й таких, що викривають людську тупість, необізнаність і незграбність: "Не будь бараном, то й вовк не з'їсть"; "Був би послом, якби не вдався ослом"; "Послухав цапа – і сам у барани попав". "Із нього користі, як із цапа молока"; "Від козла ні шерсті, ні молока"; а також "Захотів молока від бика"; "як баран в аптеці"; "як свиня в апельсинах"; "як сорока в сливах" тощо.

Оскільки довгий ряд фразеологізмів характеризує необмежену людську владу, викладачу слід звернути увагу студентів на такі синоніми, як:

"Гладкий кіт мишей не ловить" (бізнесмен; людина, що живе у розкоші);

“Птах високого польоту” (дуже впливова людина); “Велика рибка в маленькій воді” (найповажніша особа в маленькій організації); “бик забув, як телятком був” (бути хазяїном становища).

До названих можна віднести цілу низку зооїдіом, що визначають соціальний статус людини: “Знайся кінь з конем, а віл з волон”; “Далеко куцому до зайця”; “Гусак свині не товариш”; “Осла пізнають по вухах, ведмедя – по лапах”; “Видно зайця по вухах”; “Знати лисицю по хвості”; “З вола дві шкури не деруть”; “Голу вівцю не стрижуть” тощо.

Щодо інших синонімічних рядів, то значну кількість становлять іменні фразеологізми, що означають людський досвід: “стріляний горобець”; “морський вовк”; “собаками підшитий”; “собаку з’їв”; “У ту пастку двічі лисицю не загониш”; “Старого горобця на м’якуші не проведеш”, що можуть допомогти майбутньому фахівцю пізнати істинну людську сутність.

Щодо поняття ворожнечі, то його добре розкриває група синонімів на зразок: “Жити як кіт із собакою” або “Жити як кіт з мишею” (демонструють часту сварку та непримириму боротьбу); “У вічі – як лис, а поза очі – як біс”; “Дивиться лисичкою, а думає вовком” (що означають затаїти на когось злість); “Не вір собаці, бо вкусить”; “Гадюка як не вкусить, то засичить”; “Заснула щука, а зуби не сплять” (є свідченням неприязні до когось).

Деяко рідше зустрічаються фразеологічні синоніми, що розкривають людину в скрутних обставинах: “як риба без води”; “як пташка в клітці” тощо.

Викликають певні занепокоєння й синоніми на зразок: “пустити червоного півня” – про пожежу; “у свинячий голос” – кричати про небезпеку; “хоч вовком вий”; “Свині не до поросят, коли її смалять” – відчувати щось погане.

Якщо ми говоримо про етичну компетентність майбутніх фахівців, то тут варто звернути увагу ще на одну групу синонімів: “ловити рибу в каламутній воді”; “Робити ведмежу послугу”, – що означають займатися марною справою.

Безумовно, таке використання синонімічних фразеологізмів покликане допомогти мовцю не тільки показати свою манеру мовлення, а й, уникаючи тих чи інших повторів, створити певний відповідний

настрій задля більш точної передачі інформації опоненту розмови. З урахуванням того, що кожна із фразеологічних одиниць синонімічного ряду відрізняється власним ступенем ознаки, її пряма функція покликає нести емоційне навантаження задля донесення думки мовця.

На розширенні “можливостей передачі думки шляхом активного засвоєння носіями мови синонімічних засобів” наголошує й М. П. Муравицька [13, с. 31], зважаючи на те, що стилістичні синоніми трапляються значно частіше, аніж семантичні, відрізняються своїм емоційним забарвленням і сферою їх вживання у мовному потоці, що повинно допомогти відтворити живе народне мовлення та особливості людей того чи іншого роду занять.

Тож проведена робота ще раз показала, що фразеологічні синоніми (у даному випадку мова йде про зооїдіоми) не тільки конкретизують те чи інше поняття, а й допомагають сконцентрувати увагу студентів на багатстві семантичних відтінків задля кращого досягнення колориту й експресії мовного звучання, що, на думку О. Д. Пономаріва, пов’язане із людським пізнанням навколишньої дійсності та “дедалі глибшим осягненням ознак, властивостей, рис” речей, які нас оточують [14, с. 55]. Таким чином, при вивченні сполучуваності зооїдіом ми матимемо такі семантичні варіанти, що значною мірою збільшать зону семантичного простору, в якому всі близькі за значенням слова зможуть вступати в різні синонімічні ряди.

Одними з таких прикладів можуть служити фразеологізми, що позначають людські недоліки. Майбутнім педагогам-філологам слід звернути увагу на такі варіанти:

“личить як корові сідло” – “личить як волів сідло” – “личить як свині сідло” – “личить як свині хомут” – “личить як свині наритник”;
“гарна як свиня під лопухом” – “гарна як свиня в коралах” – “гарно як свині в намисті”;

безкультур’я: “Свиня не з’їсть, не покачавши” – “Свиня не з’їсть, як не обвалляє”;

невдячності: “Вовка як не годуй, а він усе в ліс дивиться” – “Скільки вовка не годуй, а він у ліс дивиться”;

байдужості: “холодний, як змія” – “холодний, як жаба”;
тупості: “дивиться як баран на нові ворота” – “дивиться як козел на нові ворота” – “дивиться як корова на нові ворота” – “дивиться як теля на нові ворота”;

“Кобила за вовком ганялась, та вовкові в зуби попалась” – “Кобила з вовком тягалась – хвіст та грива осталась”;

“пропав ні за собаку” – “пропав ні за цапову душу”; “як курка в борщ” – “як муха в сметану”; “Не права коза, що в ліс пішла” – “Не права корова, що в ліс пішла”; “Не прав вовк, що козу з’їв” – “Не прав ведмідь, що корову з’їв”;

упертості: “впертий як баран” – “впертий як осел” – “впертий як козел”;

ліні та неробства: “Кіт з хати, а миші на стіл” – “Кіт з хати, а миші танцюють”;

хвальковитості: “Кожна жаба своє болото хвалить” – “Кожна лисиця свій хвостик хвалить”;

гордості: “півником ходити” – “гоголем ходити” – “журавлем ходити”;

інтриг і пліткарства: “Собака бреше, а вітер несе” – “Собака бреше, а кінь іде”; “з комара робити вола” – “з комара робити слона” – “робити з мухи слона” – “робити з мухи бугая”;

хитрості: “витися лисом” – “викручуватися в’юном”; “леститься, як кішка” – “леститься, як собака”;

підступності: “ведмежа натура” – “вовча натура”;

віроломства: “Повадиться вовк до кошари, то все стадо перебере” – “Знадиться лис у курник, то всі кури поносить” та ін.

Щодо інших фразеологізмів, то тут слід відзначити і такі варіанти:

“Вовка не треба кликати з лісу, він сам прийде”; “Про вовка промовка, а вовк іде”; “Ми про вовка, а вовк суне” – про когось небажаного;

“аби вовк ситий і баран цілий” – “аби вовк ситий і коза ціла” – “і кози ситі, і сіно ціле” – “і коза сита, і капуста ціла” – про невірноважену людину;

“минулася котові масниця” – “не все коту масниця” – про особу, яку буде покарано;

“коти шкребуть на серці” – “миші шкребуть на серці” – про психічний стан людини;

“великій череді вовк не страшний” – “дружній череді вовк не страшний” – про почуття єдності та дружби;

“Два коти в одному мішку не помиряться” – “Два ведмеді в одному барлозі не живуть” – про людську ворожнечу;

“Знай, козо, своє стійло” – “Знай, кобило, своє стійло”;

“бикам хвости крутити” – “волам хвости крутити” – про соціальний статус;

“стріляний горобець” – “стріляний заєць”; “з’їсти собаку” – “з’їсти вовка” – “Старий віл борозди не псує” – “Старий кінь борозди не псує” – “Старий собака дурно не гавкає” – “Старий пес дарма не бреше” – про людський досвід;

“старий кінь” – “старий лис” – “старий горобець” – про вікові категорії.

На останньому етапі з практики мовлення викладачу варто звернути увагу майбутніх учителів-словесників на те, що варіації фразеологічних синонімічних прикладів не лише не змінюють остаточний зміст зооїдом, а ще й підсилюють їх стилістичне й емоційне забарвлення, що в умовах комунікативного підходу до навчання створює неабиякий увиразнювальний ефект. Оскільки кінцевою метою будь-якої роботи повинно стати практичне завдання, що має допомогти перевірити рівень розуміння засвоєного матеріалу відповідно до заданої ситуації, ми пропонуємо використати таку вправу на засвоєння фразеологічних синонімів та їх варіантів, в основі яких є назви тварин. На прикладі запропонованого завдання студентам дається можливість переконатися, що засобами синонімії можна користуватися в усіх ділянках мовного життя. У запропонованому випадку мова йде про розмовне професійне мовлення майбутніх фахівців.

“Виберіть і запишіть один із запропонованих варіантів.

Уявіть, що у вашому колективі з’явилась нова людина і ви як ... (старий лис; морський вовк; стріляний горобець) маєте ввести її в курс усіх справ, аби та не почувалась ... (як баран в аптеці; як слон в ювелірній лавці; як свиня в апельсинах). З усіх сил ви намагаєтесь пояснити їй, що не всі люди в нашому суспільстві дотримуються правових норм,

більшість з них є ... (підступними зміями; хитрими лисами; сущими вовками), що живуть (за вовчими законами). Що доведеться мати справу з колегами, які поведуться ... (як кіт із собакою; як кіт з мишею; як два коти в мішку), а ще гірше із людьми, що асоціюються з ... (паршивими вівцями; темними конячками; вовками в овечій шкурі)”.

Згадаймо відомий вислів: “Вночі всі коти чорні”. Тож, аби на новому місці почуватись ... (як заєць у моркві; як риба у воді; як кіт у маслі), треба ... (не горобців лічити; не гав ловити; не собак ганяти), а старанно ... (працювати як віл; бігати як солоний заєць; крутитись як муха в окропі) аби не ... (червоніти як індик, як рак, як півень) за проведену роботу.

Висновки. Синонімія представляє невичерпне багатство мови. Вживання її засобів допоможе майбутнім фахівцям яскраво й точно передати думки мовця та створити різні комунікативні ситуації, що відповідатимуть стилю розмовної мови та його етичній компетентності. Тому, посилюючи емоційність мовлення майбутніх учителів-словесників за допомогою зоонімів та їх синонімічних варіантів, ми не тільки зможемо збагатити їх фразеологічний словник новими зоодіомами, але й надамо можливість обирати більш точний, правильний варіант на основі вироблених стійких навичок, що і є кінцевою метою нашого навчання.

Список використаної літератури

1. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник / Н. П. Волкова. – К. : Академія, 2006. – 255 с.
2. Шульжук Н. В. Функціонально-комунікативний підхід до вивчення мовних одиниць у процесі формування мовної особистості студента-філолога / Н. Шульжук // Нова педагогічна думка. – 2011. – № 3.
3. Щербачук Л. Ф. Загальномова та індивідуально-авторська фразеологія в художніх текстах : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Л. Ф Щербачук. – Донецьк, 2000. – 20 с.
4. Петрук О. М. Розвиток мовленнєвих умінь молодших школярів під час вивчення граматичного матеріалу на засадах функціонально-комунікативного підходу : автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. М. Петрук. – К., 2006. – 21 с.

5. Тюменцева Е. В. Оказиональные актуализации фразеологических единиц в коммуникативно-прагматическом аспекте : На материале текстов вторичных речевых комических жанров : автореф. дис. ... канд. филол. наук / Е. В. Тюменцева. – Волгоград, 2001. – 25 с.

6. Паламар Л. М. Функціонально-комунікативний принцип формування мовної особистості : автореф. // Дис. д-ра пед. наук / Л. М. Паламар. – К., 1997. – 45 с.

7. Архангельська А. М. Фонові знання носіїв мови та фразеологічна неологіка пострадянської доби (на матеріалі української преси останнього десятиліття) // Slowo. Tekst. Czas. – VI Nowa fraseologia w nowej Europie. – Szczecin; Greifswald. – С. 217–225.

8. Вакуров В. Н. Основы стилистики фразеологических единиц / В. Н. Вакуров. – М. : Изд-во МГУ, 1983. – 426 с.

9. Джаграева М. Л. Коммуникативно-прагматический подход к изучению фразеологических деривантов / М. Л. Джаграева // Актуальные проблемы коммуникации культуры. – Пятигорск : ПГЛУ, 2004. – С. 40–43.

10. Синиця І. О. Педагогічний такт і майстерність учителя / І. О. Синиця. – К. : Рад. школа, 1981. – 319 с.

11. Дружененко Р. С. Етнопедагогічні засади формування мовленнєвих умінь і навичок учнів основної школи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / Р. С. Дружененко. – Херсон, 2005. – 18 с.

12. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови / А. П. Коваль. – К. : Вища школа, 1978. – С. 41–45.

13. Муравицька М. П. Полісемія і синонімія / М. П. Муравицька. // Мовознавство – 1983. – № 1. – С. 29–39.

14. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови / О. Д. Пономарів. – К. : Либiдь, 1992. – С. 56–64.

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент Гороховська Т. В.

Стаття надійшла до редакції 5.05.2016

Клименко С. И. Формирование этической компетентности учителей-словесников средствами украинской фразеологии

Статья посвящена исследованию проблемы формирования этической компетентности будущих учителей-филологов средствами украинской фразеологии в процессе профессиональной подготовки в высших педагогических учебных заведениях.

Цель статьи состоит в том, чтобы рассмотреть фразеологические единицы с компонентом – зоонимом; выяснить роль фразеологизмов в профессиональной деятельности учителя-словесника; научить студентов пользоваться богатством украинского фразеологического словаря, формировать умения и навыки уместно и этично употреблять зоонимы, подбирать синонимы к ним. Такая способность будет проявляться в комбинации постоянных словесных знаков в пределах их будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: *этическая компетентность учителя, педагогическое общение, профессиональная деятельность, идиоматическое разнообразие, синонимические группы, языковая картина мира, коммуникативная ситуация, разговорный стиль речи, профессиональная языковая подготовка.*

Klymenko S. I. Forming of ethically competence of filologists by help of phraseology of ukrainian language

Annotation. The problem of forming ethically teacher's competence is considered in this article. By help of Ukrainian phraseology decided question of professional preparation of teachers of the institution of higher education. The aim of article to investigate a question of the status of phraseological units (PHU) – with idiomatic component; To find the basis theoretical principles to forming pedagogical communication of educational institution; To define the role of phraseology of professional activity of philologist; To teach of students to using idiomatic richness; To form of the skills and trains to the appropriate ethically using of zoo idioms, selection of different synonymous groups.

Through a combination of constant verbal signs witness the mental level and national priorities; perception of the linguistic world picture. In addition, defined the content, stages, component of the vocational teacher's training. Offered different models to their implementation. Synonyms – inexhaustible wealth of the language. It's the way to transmissing of bright, exact thoughts; creation of communication situation, conversational style of speech and ethical competence of the future philologists. In other words, by help of zoo idioms and their synonymous options, enriched the phra-

seological dictionary of teachers, choosed more exact, correct version. The ultimate goal of our teaching made of the stable skills. Realized professional language preparation. As it is known, synonymy in phraseology has been greatly enriched by various process of the meaning shift.

Keywords: *ethically teachers competence, pedagogical communication, professional activity, idiomatic richness, synonymous groups, linguistic world picture, communication situation, conversational style of speech, stable skills, professional language preparation.*